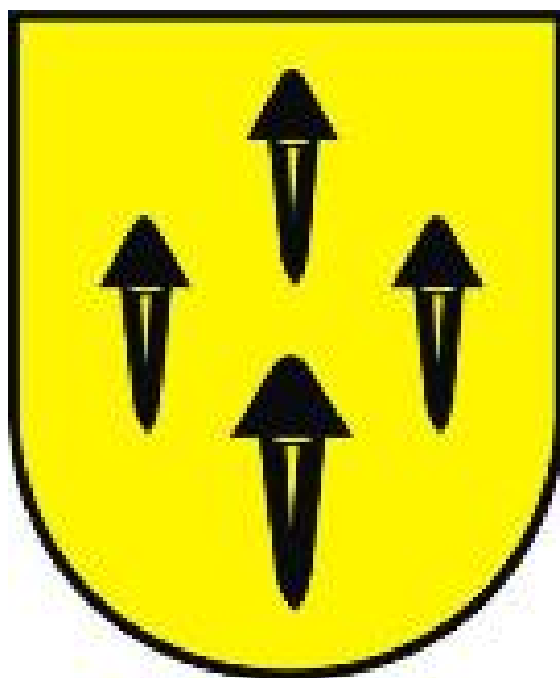

**Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022
dla Gminy Rajgród
za lata 2019-2020**

**Gmina Rajgród
ul. Warszawska 32
19-206 Rajgród**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania.....	3
1.2. Charakterystyka Gminy Rajgród.....	4
II. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA	6
2.1 Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.....	6
2.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	10
2.3. Ochrona przed hałasem.....	11
III. Walory przyrodnicze – formy ochrony przyrody.....	12
IV. Gospodarka odpadami.....	13
V. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z gminnego programu ochrony środowiska.....	16
VI. Podsumowanie.....	23
VII. Spis tabel i rycin.....	24

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania

Niniejszy Raport powstał w celu oceny stopnia realizacji zadań zapisanych w *Programie Ochrony Środowiska na lata 2015 - 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród*, uchwalonym dnia 6 lutego 2015 r. przez Radę Miejską w Rajgrodzie, Uchwałą nr IV/24/15.

Ww. Program określa cele ekologiczne, harmonogram działań jak również źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych przez Gminę celów.

Obowiązek sporządzania raportu co 2 lata wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973). Sporządzony raport przedstawia się radzie gminy.

Niniejszy dokument raportowaniem obejmuje lata 2019-2020.

1.2. Charakterystyka Gminy Rajgród

Gmina Rajgród leży w północno – wschodniej części Polski, w województwie podlaskim, powiecie grajewskim (poniżej rys.)

Gmina Rajgród graniczy z:

- Gminą Grajewo (powiat grajewski, woj. podlaskie),
- Gminą Goniądz (powiat moniecki, woj. podlaskie),
- Gminą Bargłów Kościelny (powiat augustowski, woj. podlaskie),
- Gminą Kalinowo (powiat ełcki, woj. warmińsko mazurskie),
- Gminą Prostki (powiat ełcki, woj. warmińsko – mazurskie).

Rycina 1 Położenie Gminy Rajgród na tle powiatu grajewskiego.

Źródło: www.osp.org.pl

Gmina Rajgród jest gminą miejsko - wiejską.

Powierzchnia gminy wynosi 207 km², w tym 5879 ha stanowią lasy, a 1254 ha – wody.

W skład Gminy Rajgród wchodzi następujące sołectwa (30):

Bełda, Biebrza, Bukowo, Czarna Wieś, Ciszewo, Danowo, Karczewo, Kołaki, Kosiły, Kosówka, Kozłówka, Kuligi, Łazarze, Miecze, Orzechówka, Pieńczykowo, Pieńczykówek, Przestrzele, Rybczyzna, Rydzewo, Skrodzkie, Sołki, Stoczek, Turczyn, Wojdy, Woźnawieś I, Woźnawieś II, Wólka Mała, Wólka Piotrowska.

Tabela 1 Wybrane dane statystyczne

Wybrane dane statystyczne	2019	2020
ludność	5176	5125
Ludność na 1 km ²	25	25
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4871	5426
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4815	4510
Ludność w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:	61,0	61,0
- wodociągowej		
- kanalizacyjnej	28,7	28,7

Tabela źródło: bialystok.stat.gov.pl

II. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA

2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Głównym zbiornikiem wód powierzchniowych Gminy jest **Jeziro Rajgrodzkie**, które leży na terenie Pojezierza Ełckiego w większości w powiecie grajewskim w granicach miasta Rajgród. Natomiast dwie północne zatoki o nazwach, *Przepiórka* oraz *Jeziro Stackie* leżą w gminie Kalinowo w powiecie ełckim w woj. warmińsko-mazurskim.

Jeziro to jest rozczłonkowane: północno-wschodnia odnoga jeziora to jezioro Przepiórka, zaś zachodnia Jezioro Stackie, południową jezioro Czarnowiejskie. Brzegi jeziora są wysokie, miejscami zalesione.

Jeziro Rajgrodzkie jest zbiornikiem rynnowym o powierzchni 15,1 km², średniej głębokości 25 m, a maksymalnej 52 m. Ma silnie rozwiniętą linię brzegową ok. 56 km długości.

Z jeziora Rajgrodzkiego wypływa rzeka Jegrznia, dalej woda płynie przez Jezioro Dręstwo, a następnie Kanałem Woźnawiejskim spływa do torfowiska Czerwonego Bagna, rezerwatu ścisłego na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Lasy sosnowe występujące nad południową odnogą oraz bogata roślinność przybrzeżna tworzą specyficzny mikroklimat.

Rzeka Jegrznia jest prawostronnym dopływem Biebrzy o długości 110,6 km. Do Biebrzy uchodzi na 66,2 km jej biegu. Powierzchnia dorzecza wynosi 1011,1 km². Rzeka odwadnia wschodnią część Pojezierza Mazurskiego. Przepływa przez liczne jeziora, na terenie województwa podlaskiego są to: Jezioro Rajgrodzkie i Dręstwo. W dolnym biegu jest uregulowana (Kanał Woźnawiejski). Główne dopływy to: Czarna, Pietraszka, Przepiórka. Ze względu na dobrze wykształcony system hydrograficzny swojej zlewni stanowi jedno z ważniejszych źródeł zasilania Biebrzy w wodę. Do

Jegrzni odprowadzane są ścieki z oczyszczalni w Olecku (woj. warmińsko-mazurskie) i Rajgrodzie (woj. podlaskie).

Odływ wody z jeziora do rzeki Jegrzni regulowany jest jazem w Rajgrodzie. Jaz został wykonany jako konstrukcja monolityczna dokowa wieloprzęsłowa o przyczółkach betonowych typu ciężkiego z betonu. Do eksploatacji oddany został w 1953 r. Przyczółki jazu mają kształt litery C o skrzydłach prostopadłych do podłużnej osi jazu o długości jednakowej wynoszącej 7,8 m. Przyczółki budowli mają grubość 0,50 m w górnej części i 1,75 m w dolnej oraz długość 10,0 m. Jaz posiada sześć przęseł po 3,75 m rozpiętości w świetle pomiędzy filarami grubości 0,70 m. Długość filarów 10,0 m, wysokość 2,65 m. Grubość płyty dennej 0,85 – 0,50 m. Płyta denna jazu opiera się na palach drewnianych średnicy 25,0 cm, 1 – 4,0 m. Od wody górnej filtracje pod jazem ogranicza ścianka szczelna o długości ok. 3,50 m połączona z płytą jazu. Od wody dolnej na końcu płyty znajduje się także ścianka szczelna o średniej długości ok. 4,0 m. Filary jazu stanowią wraz z przyczółkami podpory mostu, na których od strony wody dolnej opiera się żelbetowa płyta jezdna, a od strony wody górnej kładka dla pieszych szer. 1,55 m. Na kładce i moście zainstalowane są typowe balustrady ochronne (konstrukcja typ miejski) wykonane z płaskowników. Na przyczółku prawym od wody górnej zamocowany jest wodowskaz pokazujący stan wody w jeziorze, oraz klamra wskazująca maksymalny poziom piętrzenia (max. P.P. - 118,55 n.p.m.).

Jaz był wielokrotnie remontowany i kilkakrotnie modernizowany. Zamknięciami jazu są dwudzielne zasuwki stalowe płaskie z wyciągami mechanicznymi o napędzie ręcznym.

Woda z jeziora odprowadzana jest także **Kanałem Kuwaskim** poprzez dwusektorowy jaz zlokalizowany w miejscowości Czarna Wieś, który służy do regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa. Kanał Kuwaski bierze początek z zatoki południowej Jeziora Rajgrodzkiego przy m. Czarna Wieś i uchodzi do Kanału Rudzkiego (rzeka Ełk). Długość kanału to 14,8 km. Jaz został wykonany jako konstrukcja monolityczna, dokowa ze skrzydełkami związanymi także monolitycznie z konstrukcją doku posadowionymi również na palach. Płyta denna o zmiennej grubości od 0,35 do 0,5 m

długości 3,55 m. Flar jazu ma grubość 0,5 m z betonu dozbrajanego i odpowiednio powiązany z płytą denną przy pomocy stalowych kotew. Przyczółki wraz z filarem stanowią podpory z żelbetowej kładki służbowej. Od strony wody górnej i dolnej kładke i przyczółki zabezpiecza barierka stalowa.

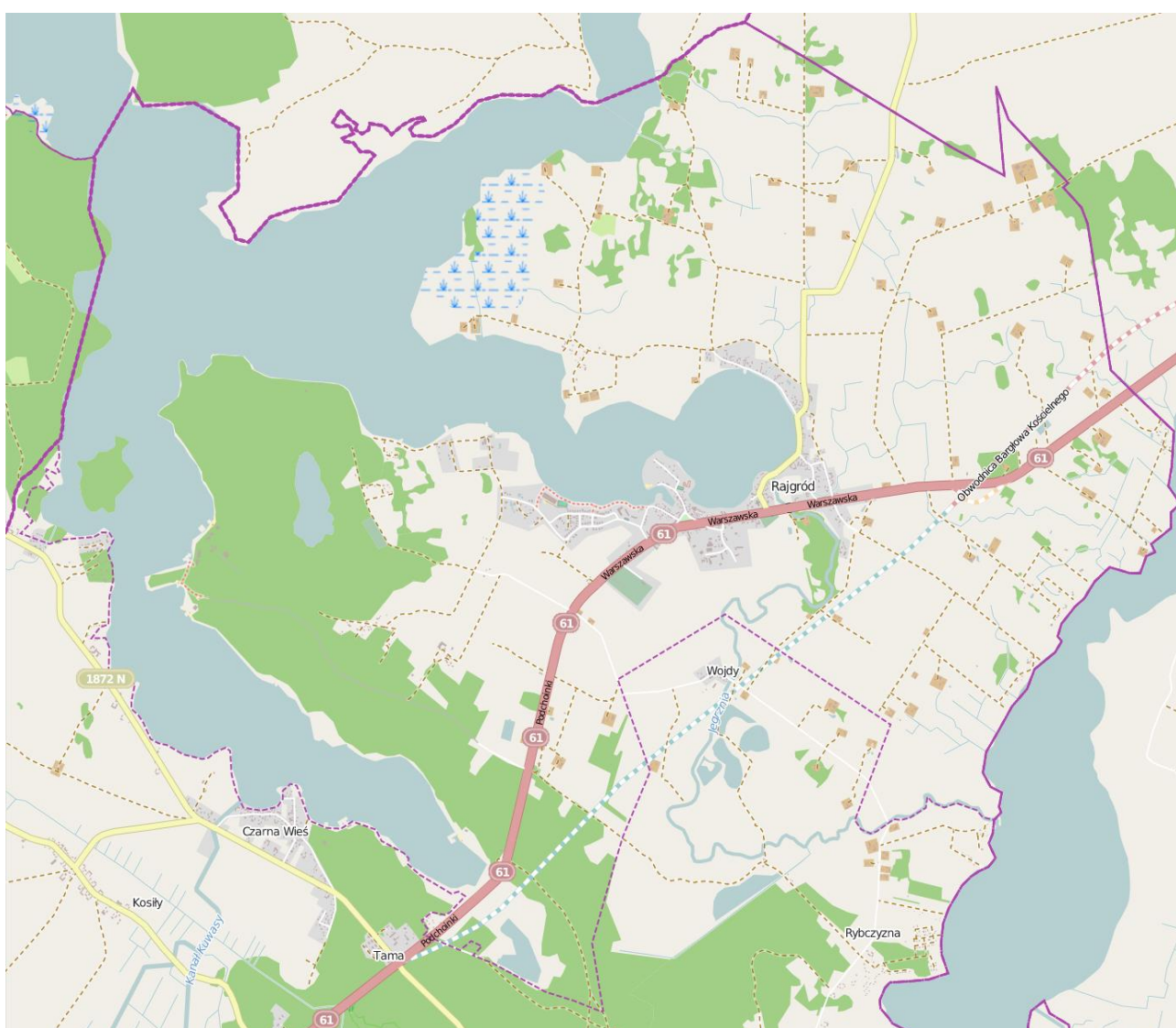
W ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego przeprowadzonego w okresie wiosennym (IV 2015), na początku lata (VI 2015), w czasie szczytu stagnacji letniej (VIII 2015) oraz w okresie jesiennym (X 2015). Na miejscu przeprowadzono pomiary głębokości, temperatury wody i powietrza oraz widzialności krążka Secchiego w wyznaczonych na jeziorach punktach pomiarowo-kontrolnych. Przeprowadzono pomiary temperatury i zawartości tlenu rozpuszczonego (profil termiczno-tlenowy). Oznaczenia fizykochemiczne, chemiczne i hydrobiologiczne wód wykonano w Laboratorium WIOŚ Białystok w oparciu o obowiązujące metodyki i normy.

Ocenę jakości wód jeziora sporządzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1482). Podstawą oceny były wskaźniki biologiczne: wskaźnik (multimetriks) fitoplanktonowy PMPL jako wskaźnik intensywności rozwoju fitoplanktonu, wskaźnik okrzemkowy dla jezior IOJ charakteryzujący fitobentos oraz wskaźnik ESMI (makrofitowy indeks stanu ekologicznego) charakteryzujący stan roślinności naczyniowej w jeziorze. Uwzględniono również ocenę wskaźnika ichtiofauny (LFI+/LFI-CEN), charakteryzującego stan populacji ryb, których badaniem zajmuje się Instytut Rybactwa Śródlądowego.

W zależności od typu i rodzaju jeziora wartość wskaźników biologicznych przypisana jest jednej z 5 klas: I klasa – stan bardzo dobry, II klasa – stan dobry, III klasa – stan umiarkowany, IV klasa – stan słaby V klasa – stan zły.

Jezioro Rajgrodzkie otrzymało III klasę (stan ekologiczny umiarkowany).

Na Jeziorze Rajgrodzkim w granicach administracyjnych powiatu grajewskiego, w okresie od 1 czerwca do 30 września każdego roku obowiązuje zakaz używania jednostek pływających z silnikiem spalinowym o mocy większej niż 5 KM. Na podstawie podjętej uchwały nr XLIV/260/10 Rady Powiatu Grajewskiego z dnia 7 maja 2010 r. w sprawie zakazu używania niektórych jednostek pływających na obszarze Jeziora Rajgrodzkiego.

Mapa źródło: www.pl.wikipedia.org/wiki/Jezioro_Rajgrodzkie.

2.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Badania jakości powietrza wykonywane są na terenie województwa corocznie. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 799) Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa.

Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego. Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973));

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r., poz. 1031);

- rozporządzenie Ministra Środowiska RMŚ z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 r., poz. 1119);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 r., poz. 914).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (dla pyłu PM_{2,5}) (Dz. U. z 2012 r. poz. 1029);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza

(Dz. U. z 2018 r. poz. 1120). - ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1479).

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy - Prawo ochrony środowiska obecnie, dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza, strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W Gminie Rajgród głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja antrpogeniczna czyli wynikająca z działalności człowieka. Jak również emisja niska z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i jednostki gospodarcze).

Według Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy nie występują zakłady szczególnie uciążliwe. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z terenu gminy nie jest wykazywana. Oznacza to, że emisja z podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Rajgród nie osiąga progów wymaganych w statystyce publicznej.

2.3. Ochrona przed hałasem

Hałas przemysłowy nie powoduje większych problemów na terenie Gminy Rajgród. Problemem jest natomiast hałas komunikacyjny pochodzący z drogi krajowej nr 61. Zgodnie z „Oceną wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku” w analizowanym roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego. Przeprowadzone pomiary wykazały powszechne występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu zarówno w porze dziennej i nocnej.

W 2015 roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wykonał badania hałasu w celu określenia wartości wskaźników LAeqD oraz LAeqN,

mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby. Przeprowadzone pomiary pokazały przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu (w porze dziennej i nocnej). W odniesieniu do norm przypisanych dla jednej doby, odnotowano przekroczenia dla pory dziennej: w Rajgrodzie o 8,7 dB oraz w porze nocnej w badaniach uzyskano przekroczenia o 10,3 dB .

III. Walory przyrodnicze – formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ust.1 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Gminy Rajgród znajdują się:

- Rezerwat Czapliniec Belda
- Biebrzański Park Narodowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego,

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB200008)
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Biebrzy (PLH)200008)
- korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy i Dolina Biebrzy – Puszcza Borecka

IV. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 poz. 2010) od 1 lipca 2013 roku każda gmina zobowiązana jest zapewnić czystość i porządek na swoim terenie poprzez budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnie z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych tzw. RIPOK-ów, a także poprzez objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (mieszkańcy, domki letniskowe, przedsiębiorcy).

Utrzymanie czystości i porządku na terenie Gminy w latach 2019-2020:

- 1) w latach 2019-2020 na terenie Gminy Rajgród funkcjonował system gospodarowania odpadami, którym objęci byli zarówno stali mieszkańcy gminy, przedsiębiorcy, jak i osoby korzystające z domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 2) Od 1 stycznia 2020 r. wprowadzony został ustawowy obowiązek segregacji odpadów komunalnych,
- 3) mieszkańcy gminy ponosili opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym, przedsiębiorcy od ilości pojemników, natomiast osoby korzystające z nieruchomości w celach rekreacyjnych ponosili roczną opłatę w formie ryczałtu,

4) na koniec roku 2019 złożonych było 1088 deklaracji od gospodarstw domowych (756 segregowane i 332 zmieszane), 68 deklaracji od przedsiębiorców i 642 deklaracje od właścicieli działek letniskowych (534 segregowane i 108 zmieszane). Na koniec roku 2020 złożonych było 1036 deklaracji złożonych przez właścicieli lub posiadaczy nieruchomości zamieszkałych obejmujących łącznie 1214 gospodarstw domowych 68 deklaracji od przedsiębiorców i 678 deklaracji od właścicieli działek letniskowych,

5) W 2019 roku dwukrotnie organizowano zbiórkę folii rolniczej, sznurków, siatki, worków typu BIG BAG oraz worków po nawozach – odpady odebrała i zagospodarowała firma BIOM Sp. z o.o.,

W roku 2020 r. z Gmina Rajgród realizowała przedsięwzięcie pn. „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dzięki ww. programowi unieszkodliwiono lub poddano odzyskowi 45,825 Mg odpadów z działalności rolniczej. Wysokość pozyskanego dofinansowania wyniosła: 21.215,14 zł (100% wartości projektu),

6) W 2019 r. podjęte zostały działania w zakresie edukacji ekologicznej - m.in. w szkołach z terenu Gminy Rajgród prowadzona była zbiórka makulatury. Zebrano 8 ton makulatury oraz 0,5 tony plastikowych nakrętek. W nagrodę 44 dzieci uczestniczących w konkursie pojechało w roku 2020 na wycieczkę do Aquaparku w Suwałkach. Uczestnicy konkursu, którzy wykazali się największym zaangażowaniem otrzymali nagrody specjalne. W maju 2019 r. odbyła się akcja sprzątnięcia nadbrzeża Jeziora Rajgrodzkiego, uprzątnięto ok 1 km nadbrzeża zbierając ok 0,5 tony śmieci,

7) w czerwcu 2020 r. podpisany został akt notarialny dotyczący dzierżawy terenów składowiska odpadów, pomiędzy Gminą Rajgród oraz BIOM Spółka z o.o. celem

przeprowadzania rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wojdy.

Tabela 2 Ilość i rodzaj odpadów odebranych z terenu Gminy Rajgród w latach 2019-2020

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2019 rok	2020 rok
		Masa [Mg]	Masa [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1002,12	494,88
20 01 01	Papier i tektura	14,65	45,57
20 01 39	Tworzywa sztuczne	43,85	117,93
20 01 02	szkło	50,81	124,52
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych, metale	104,08	-
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	86,69	112,22
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	20,50	33,24
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	71,88	166,64
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	2,25	-
16 01 03	Zużyte opony	1,22	2,30
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione	7,02	11,76

	w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35		
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	5,71	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	12,60	-

Od 1 stycznia 2014 r. w Gminie Rajgród funkcjonuje ***Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)***, którym zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rajgrodzie. Obiekt znajduje się na uboczu, w dogodnym i dostępnym miejscu - obok Oczyszczalni Ścieków w Rajgrodzie ul. Warszawska 2 A. Zgodnie z regulaminem PSZOK przyjmowane są następujące frakcje odpadów komunalnych powstających na terenie Gminy Rajgród: papier i tektura, metale, butelki „PET” i tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło białe i kolorowe, odpady zielone i inne ulegające biodegradacji np. liście, skoszona trawa, odpady kuchenne, przeterminowane leki, chemikalia – oleje, filtry, smary, farby, lakiery, kleje, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin i opakowania po nich zużyte, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, gruz i odpady budowlane, świetlówki, opakowania po nawozach i aerozolach, zużyte opony.

Tabela 3 Ilość i rodzaj odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w latach 2019-2020

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2019 rok	2020 rok
		Masa [Mg]	Masa [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	-	-
20 01 01	Papier i tektura	2,64	1,00
20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,22	1,04
20 01 02	szkło	3,16	1,92
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,00	4,34
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	22,78	15,62
16 01 03	Zużyte opony	0,96	-
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	0,02

V. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z gminnego programu ochrony środowiska

W Programie Ochrony Środowiska na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 dla Gminy Rajgród wyznaczono 10 długoterminowych celów:

1. Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza
2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
3. Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji

4. Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów
5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
6. Ograniczenie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
7. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych
8. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
9. Ochrona powierzchni ziemi
10. Wzrost świadomości ekologicznej

Ochrona środowiska należy do podstawowych zadań gminy służących zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty, wymienionych w ustawie o samorządzie gminnym. Gmina Rajgród korzystając ze środków własnych, funduszy ochrony środowiska, dotacji UE, a także innych źródeł w szybkim tempie realizuje wyznaczone prawem zadania.

Tabela 4 Zadania własne zrealizowane na terenie Gminy Rajgród w roku 2019 i 2020

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Szacowane koszty przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania	Opis inwestycji
1.	Przebudowa drogi gminnej we wsi Łazarze	2019	64232,32	Gmina Rajgród	Inwestycja polegała na wykonaniu jezdni o nawierzchni bitumicznej szerokości zmiennej 5,5 – 6,9 m, zjazdów, jednostronnego chodnika z kostki brukowej szer. 1,25 m, jednostronnego pobocza z mieszanki kruszywa łamanego i naturalnego o szer. 0,75m, ustawieniu oznakowania pionowego. Długość przebudowanego odcinka wyniosła ok. 0,05 km.
2.	Przebudowa drogi gminnej publicznej w miejscowości Orzechówka	2019	353 356,99	Gmina Rajgród, Fundusz Dróg Samorządowych	Inwestycja obejmowała wykonanie jezdni o nawierzchni bitumicznej o szerokości 4,50 m, wykonaniu podbudowy z mieszanki kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie, grubości 15 cm oraz miejscowego wyrównaniu zadoleń nawierzchni mieszanką kruszywa naturalnego, wykonaniu zjazdów, obustronnych poboczy o szerokości 75 cm z mieszanki kruszywa łamanego,

					wykonaniu odwodnienia ulicznego, oraz oznakowania pionowego. Długość przebudowanego odcinka wyniosła ok. 0,467 km.
3.	Przebudowa dróg w miejscowości Bukowo	2019	451 828,55	Gmina Rajgród, Fundusz Dróg Samorządowych	Inwestycja polegała na wykonaniu jezdni o nawierzchni bitumicznej o szerokości 4,5 m, wykonaniu podbudowy z mieszanki kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie oraz wykonaniu warstwy odcinającej z pospółki, wykonaniu zjazdów, wykonaniu obustronnych poboczy szerokości 75 cm z mieszanki kruszywa łamanego, wykonaniu odwodnienia ulicznego oraz wykonaniu oznakowania pionowego. Długość przebudowanego odcinka ok. 0,477 km.
4.	Otwarte Strefy Aktywności w Sołkach i Stoczku	2019	87 669,00	Gmina Rajgród, Ministerstwo Sportu i Turystyki	W ramach inwestycji Gmina Rajgród zagospodarowała dwa place wiejskie, na których zamontowane zostały urządzenia siłowe (rower, twister, motyl integracyjny, wioślarz, biegacz, orbitrek), stoły do gry w piłkarzyki i tenisa stołowego, ławki, stojaki na rowery i kosze na śmieci.
5.	Instalacje OZE dla budynków użyteczności publicznej w gminie Rajgród	2019	238 661,82	Gmina Rajgród, RPO WP	W ramach inwestycji zamontowano trzy instalacje fotowoltaiczne wytwarzające energię elektryczną na potrzeby następujących budynków gminnych: - budynku Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie instalacja o mocy 6,93 kWp, - budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rajgrodzie przy ul. Stanki 2 instalacja o mocy 29,37 kWp, - budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rajgrodzie przy ul. Szkolnej 24 instalacja o mocy 9,57 kWp.
6.	Instalacje OZE dla budynków mieszkalnych w Gminie Rajgród (kolektory słoneczne)	2019	610 137,00	Gmina Rajgród, wkład własny mieszkańców, RPO WP	Inwestycja obejmowała dostawę i montaż łącznie 53 zestawów solarnych służących do wspomagania podgrzewania ciepłej wody użytkowej na nieruchomościach prywatnych, w tym: - 22 zestawy: dwa kolektory + zasobnik 200 l, - 23 zestawy: trzy kolektory + zasobnik 300 l, - 6 zestawów: cztery kolektory + zasobnik 400 l, - 2 zestawy: pięć kolektorów + zasobnik 500 l
7.	Instalacje OZE dla budynków mieszkalnych w gminie Rajgród (instalacje fotowoltaiczne)	2019	680 631,03	Gmina Rajgród, wkład własny mieszkańców, RPO WP	W wyniku realizacji inwestycji w gminie na nieruchomościach prywatnych przybyło 12 nowych instalacji solarnych służących do wspomagania ogrzewania wody użytkowej oraz 22 instalacje fotowoltaiczne produkujące energię elektryczną na potrzeby mieszkańców. W ramach projektu wykonano następujące instalacje: -10 zestawów kolektorów słonecznych 3-300 (trzy kolektory + 300 l zasobnik) z mikro-instalacją fotowoltaiczną o mocy 0,28 kWp, przeznaczonych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, -2 zestawów kolektorów słonecznych 4-400 (cztery kolektory + 400 l zasobnik) z mikro-instalacją

					<p>fotowoltaiczną o mocy 0,28 kWp, przeznaczonych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych,</p> <p>-2 mikro-instalacji fotowoltaicznych o mocy 2,24 kWp,</p> <p>-2 mikro-instalacji fotowoltaicznych o mocy 3,36 kWp,</p> <p>-1 mikro-instalacji fotowoltaicznej o mocy 3,92 kWp,</p> <p>-2 mikro-instalacji fotowoltaicznych o mocy 5,04 kWp,</p> <p>-15 mikro-instalacji fotowoltaicznych o mocy 5,6 kWp</p>
8.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rajgród	2019	780 226,00	Gmina Rajgród, PROW	<p>Zadanie zrealizowane zostało w systemie „zaprojektuj i wybuduj” i obejmowało wykonanie dokumentacji oraz dostawę, montaż i uruchomienie 66 sztuk. przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na potrzeby nieruchomości prywatnych zlokalizowanych na terenie wiejskim Gminy Rajgród, w tym:</p> <p>a) 20 szt. oczyszczalni typu M-BOŚ PLUS 8,</p> <p>b) 46 szt. oczyszczalni typu M-BOŚ PLUS 18, w tym:</p> <p>- 20 szt. oczyszczalni obsługujących gospodarstwa domowe o liczbie 1 - 4 RLM,</p> <p>- 32 szt. oczyszczalni obsługujących gospodarstwa domowe o liczbie 5 - 6 RLM,</p> <p>- 11 szt. oczyszczalni obsługujących gospodarstwa domowe o liczbie 7 - 8 RLM,</p> <p>- 3 szt. oczyszczalni obsługujących gospodarstwa domowe o liczbie 9 - 10 RLM.</p>
9.	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Rydzewie	2019	24 108,38	Gmina Rajgród, Program Odnowy Wsi Województwa Podlaskiego	Do świetlicy wiejskiej w Rydzewie zakupiono meble kuchenne, sprzęt AGD, garnki, wieszaki, lustra, stolik i fotele wiklinowe, akcesoria kominkowe oraz obrusy.
10.	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Pieńczykowie	2019	24 049,47	Gmina Rajgród, Program Odnowy Wsi Województwa Podlaskiego	Do świetlicy w Pieńczykowie zakupiono meble kuchenne i szafy, krzesła, stoły, wieszaki, sprzęt AGD, nagłaśniający, multimedialny, namiot integracyjny, elementy strojów lokalnych.
11.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Rajgród	2020	540 541,02	Gmina Rajgród, RPO WP	<p>W ramach inwestycji na terenie miasta Rajgród wymieniono 309 starych sodowych i rtęciowych opraw oświetleniowych na nowe oprawy typu LED, w tym:</p> <p>247 szt. opraw drogowych i 62 szt. opraw parkowych.</p> <p>Moc opraw została dobrana z uwzględnieniem klasy dróg i kategorii oświetlenia, zapewniającej osiągnięcie wymaganych normami parametrów. Poza oprawami wymieniono również wysięgniki, osprzęt elektryczny, system sterowania oświetleniem a także zamontowano 11 szafek oświetleniowych. Realizacja przedsięwzięcia pozwoliła na znaczne ograniczenie zużycia energii elektrycznej wykorzystywanej na cele</p>

					oświetlenia dróg i placów publicznych w Rajgrodzie a tym samym zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i obniżenie kosztów bieżących Gminy.
12.	Przebudowa linii energetycznej przy ul. 1 Maja w Rajgrodzie	2020	10 482,00	Gmina Rajgród,	Równoległe z modernizacją oświetlenia w Rajgrodzie, Gmina przebudowała odcinek napowietrznej sieci elektroenergetycznej 0,4kV wraz z oświetleniem drogowym w drodze wewnętrznej przy ul. 1-go Maja. Przedsięwzięcie polegało głównie na przestawieniu słupa energetycznego (dzięki czemu ułatwiono mieszkańcom dojazd do swoich posesji), podwieszeniu nowych przewodów zasilających oraz montażu dwóch opraw oświetleniowych typu LED.
13	Instalacja OZE na terenie przyległym do stacji uzdatniania wody w Rajgrodzie	2020	172 889,90	Gmina Rajgród, RPO WP	Investycja polegała na montażu naziemnej instalacji fotowoltaicznej o mocy 49,92 kW, wytwarzającej energię elektryczną na potrzeby ujęcia wody i stacji uzdatniania wody w Rajgrodzie. Instalacja zbudowana została ze 156 szt. paneli PV o łącznej powierzchni 288,4 m ² , podłączonych do trzech falowników. Strategicznym celem projektu była poprawa jakości środowiska naturalnego (powietrza) na terenie gminy, poprzez rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Wykonana w ramach projektu instalacja OZE przyczyniła się do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń powietrza poprzez m.in. zmniejszenie emisji CO ₂ .
14.	Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Rajgród	2020	717 687,05	Gmina Rajgród, PROW	W 2020 roku Gmina Rajgród zakończyła realizację ostatniego etapu trzyletniego projektu z zakresu gospodarki wodno-ściekowej pt. „Przebudowa ujęcia wody w Rajgrodzie oraz budowa sieci wodociągowej i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rajgród” współfinansowanego z budżetu Unii Europejskiej ze środków PROW na lata 2014-2020. W ramach inwestycji wybudowano wodociągi w miejscowościach Czarna Wieś i Rybczyzna. W Czarnej Wsi wzdłuż drogi powiatowej Tama-Ełk powstała sieć o długości ok. 2,47 km, natomiast w Rybczyźnie zwodociągowane zostało osiedle domków letniskowych, tj. ulice: Wspólna, Olchowa, Cicha, Słoneczna, Jeziorna, Deszczowa, Pogodna. Długość wodociągu to ok. 1,57 km.
15.	Przebudowa sieci wodociągowej w Woźnejwsi	2020	20 000,00	Gmina Rajgród	Woźnawieś Gmina przebudowała 76-metrowy odcinek sieci wodociągowej. przedsięwzięcie zrealizowane zostało ze środków własnych

16.	Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 102890B Danowo – Wólka Piotrowska	2020	384 636,86	Gmina Rajgród, Fundusz Dróg Samorządowych	Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 102890 B zlokalizowanej w miejscowości Wólka Piotrowska polegała na wykonaniu jezdni szerokości 4,5 m z betonu asfaltowego, przebudowie skrzyżowania z drogą powiatową Miecze-Rydzewo, wykonaniu obustronnych poboczy o szerokości zmiennej ok. 1,00 m, remoncie istniejącego przepustu, rowu krytego i studzienki ściekowej, ułożeniu ścieku betonowego, wykonaniu zjazdów indywidualnych i na drogi boczne oraz ustawieniu oznakowania pionowego. Długość przebudowanego odcinka wynosi 635,20 m.
17.	Utworzenie miejsca rekreacji w miejscowości Czarna Wieś	2020	67 676,00	Gmina Rajgród, Program Operacyjny „Rybacktvo i Morze”	Nad brzegiem Jeziora Rajgrodzkiego w miejscowości Czarnej Wsi zrealizowano projekt polegający na utworzeniu miejsca do wypoczynku i rekreacji. Na działce gminnej w sąsiedztwie pomostu pływającego wybudowanego w 2018 roku powstały: wiata grillowa, wiata rekreacyjna, przebieralnia i osłonięte miejsce przeznaczone na ustawienie przenośnych toalet.
18.	Budowa wiaty rekreacyjnej w miejscowości Ciszewo	2020	9 426,00	Gmina Rajgród	W Ciszewie powstała wiata rekreacyjna zbudowana w technologii tradycyjnej drewnianej, zabezpieczona przed korozją biologiczną odpowiednimi preparatami, z dachem dwuspadowym krytym gontem bitumicznym. Wiata wyposażona została w duży stół drewniany oraz dwie ławy. Posadzkę wylano z betonu.
19.	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Beldzie	2020	27 900,13	Gmina Rajgród, Program Odnowy Wsi Województwa Podlaskiego	W ramach Programu remizę OSP - świetlicę wiejską w Beldzie wyposażono w artykuły gospodarstwa domowego, sprzęt: AGD, RTV, szafy, szafkę na dokumenty, ławki, stoły, krzesła, sprzęt sportowy, gry: edukacyjne, planszowe, sportowe oraz elektroniczne.

Tabela 5 Wykaz planowanych zadań własnych Gminy Rajgród związanych z ochroną planowanych do realizacji w latach 2015 -2022 (zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród)

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania
1.	Odbiór odpadów komunalnych (zmieszanych)	2021-2022	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród
2.	Selektywna zbiórka odpadów i ich recykling	2021-2022	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rajgród	2021-2022	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku
4.	Stworzenie Programu zaopatrzenia w energię i ciepło	2023	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród
5.	Stworzenie Programu gospodarki niskoemisyjnej (aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rajgród na lata 2015-2020)	2023	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród

VI. PODSUMOWANIE

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rajgród obejmuje lata 2019-2020. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie gminy. Stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu. Gmina Rajgród sukcesywnie realizuje zadania, które służą poprawie środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnienia skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją.

Konieczne jest podejmowanie kolejnych działań związanych z poprawą stanu środowiska i realizacja kolejnych celów wskazanych w Programie Ochrony Środowiska na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 dla Gminy Rajgród.

SPIS RYCIN

Ryc. 1 Położenie Gminy Rajgród na tle powiatu grajewskiego.....	4
---	---

SPIS TABEL

Tab. 1 Wybrane dane statystyczne	5
Tab.2 Ilość i rodzaj odpadów odebranych z terenu Gminy Rajgród w latach 2019-2020.....	15
Tab.3 Ilość i rodzaj odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w latach 2019-2020.....	17
Tab. 4 Zadania własne zrealizowane na terenie Gminy Rajgród w roku 2019 i 2020.....	18
Tab 5 Wykaz planowanych zadań własnych Gminy Rajgród związanych z ochroną planowanych do realizacji w latach 2015 -2022 (zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród.....	23

SPIS LITERATURY

1. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska na lata 2015– 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród,
2. Program Ochrony Środowiska Powiatu Grajewskiego na lata 2016 – 2023,
3. Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

ZASOBY INTERNETOWE

1. Strona Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.pl
2. Strona Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – www.gdos.gov.pl
3. Strona Natura 2000 – www.natura2000.gdos.gov.pl
4. Strona Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody – www.crfop.gov.pl
5. Strona Biebrzańskiego Parku Narodowego – www.biebrza.org.pl
6. www.pl.wikipedia.org
7. Oficjalna strona Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie - umrajgrad.pl